

Jeugdzorg in de Noordoostpolder

Rekenkamercommissie Gemeente
Noordoostpolder

Onderzoeksbureau B&A

Jeugdzorg in de Noordoostpolder

Overzicht presentatie:

- 1 Rekenkamercommissie
  - a. wat;
  - b. voor wie?;
  - c. Samenstelling.

- 2 Rapport Jeugdzorg
  - a. vragen;
  - b. kaders en doelstellingen;
  - c. Bevindingen;
    - kaders en doelstellingen;
    - uitvoering en effectiviteit;
    - informatiepositie raad.

- 3 Conclusies en aanbevelingen

1. Rekenkamercommissie (1)

Rekenkamers (sinds 1404) doen onderzoek naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid.

- Sinds 2002 gemeentelijke rekenkamers (dualisme: college bestuurt, raad controleert en stelt kaders);
- Rekenkamers = instrument raad voor de controletaak;
- Rekenkamer of rekenkamerfunctie.

1. Rekenkamercommissie (2)

Samenstelling:

Externe leden

- Joris van Enst (voorzitter)
- Esther Fogl (secretaris)
- Geert-Jan Put (lid)

Interne Leden

- Sandra Schrijver
- Berthoo Lammers
- Tobias van Dijk

Adviseur:

- Robert Wassink

Aanleiding en proces onderzoek jeugdzorg

1. Ronde langs de fracties;
2. Burgerpanel;
3. RKC:
  1. Jaarplan
  2. Onderzoeksvraag;
  3. Offertetraject;
  4. Opdracht.

Onderzoeksvragen

- Is de jeugdzorg in de gemeente NOP doeltreffend en doelmatig?
- Is de uitvoering voldoende efficiënt?
- Wordt voldoende rekening gehouden met wachtlijsten en wachttijden?

Uitwerking onderzoeksvraag

- 1 Kaders en doelstellingen
onderzoeksvragen en normen
- 2 Uitvoering en effectiviteit
onderzoeksvragen en normen
- 3 Informatiepositie Gemeenteraad
onderzoeksvragen en normen

Aanpak per hoofdstuk

- De bevindingen worden per onderzoekslijn (deelvragen) uitgewerkt
- De bevindingen worden getoetst aan de norm
- Tot slot samenvattende bevindingen

	Vragen	Normen	Bevindingen
Kaders en doelstellingen	H2	H2	H2
Uitvoering en effectiviteit	H3	H3	H3
Informatiepositie raad	H4	H4	H4

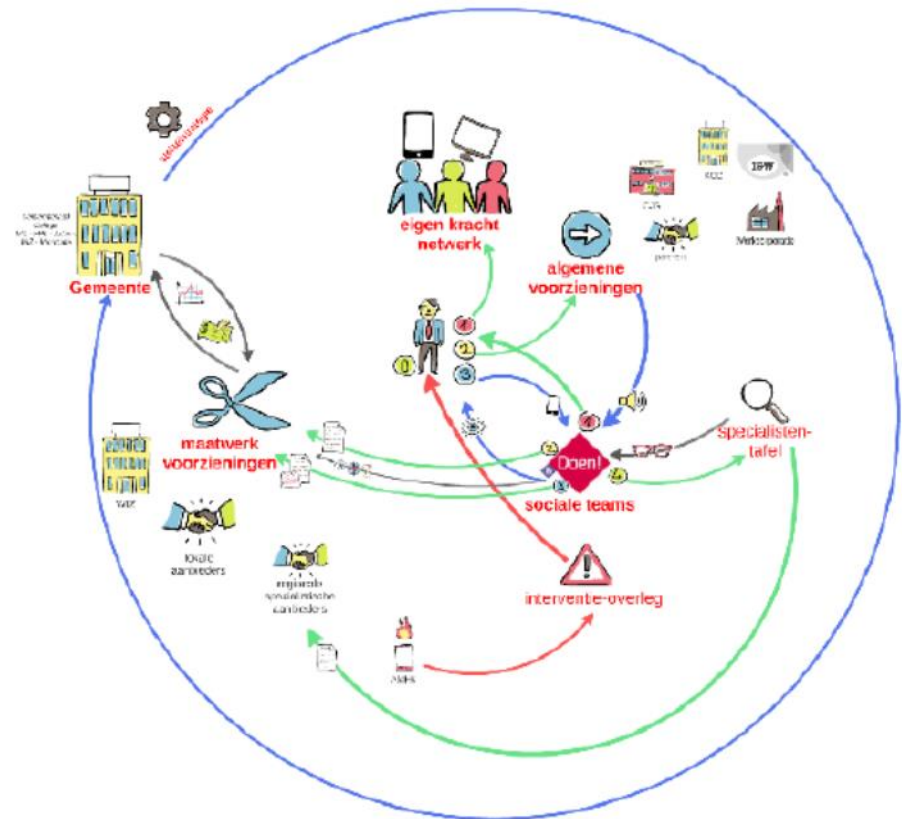

H2 Kaders en doelstellingen

- NOP koopt jeugdzorg regionaal en lokaal in. Prijs per zorgproduct met budgetplafond wordt overwegend gehanteerd;
- Vanaf 2018 verschuift regionale inkoop naar lokale inkoop. Gemeente en aanbieders streven naar resultaat- en lumpsumfinanciering;
- Geen inzicht bij de gemeente in een aantal trajecten zoals vastgelegd in de verordening deelplan jeugd. Sinds aangepaste verordening in 2018 wel onderscheid tussen een aantal trajecten. Beweging naar voren is niet vast te stellen.
- Doelen die gemeente zich stelde zijn beperkt SMART geformuleerd. Er zijn geen afspraken met aanbieders over wacht- en doorlooptijden. I.h.k.v. Contractmanagement worden ze wel besproken.

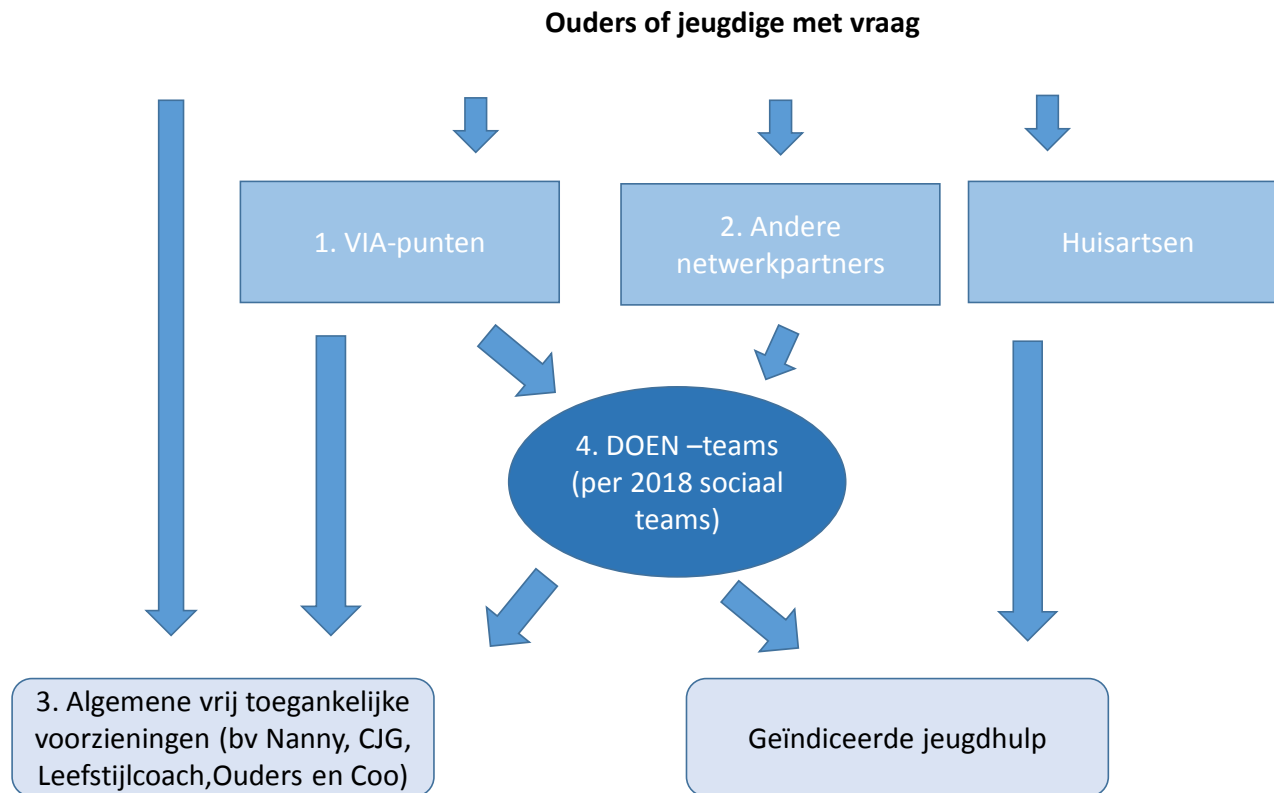
H3 Uitvoering en effectiviteit 1/3

- NOP in 1^e jaar van transitie gekozen voor continuïteit. Daarna ingezet op zicht op financiën. Medio 2017 startte transformatie. Uitspraken over succes transformatie zijn nu moeilijk te doen;
- Toegang loopt via VIA-punten, huisartsen en sociaal teams. In meer dan 40% van de gevallen weten jeugdigen en ouders de weg naar de hulp niet goed te vinden.

H3 Uitvoering en effectiviteit 2/3

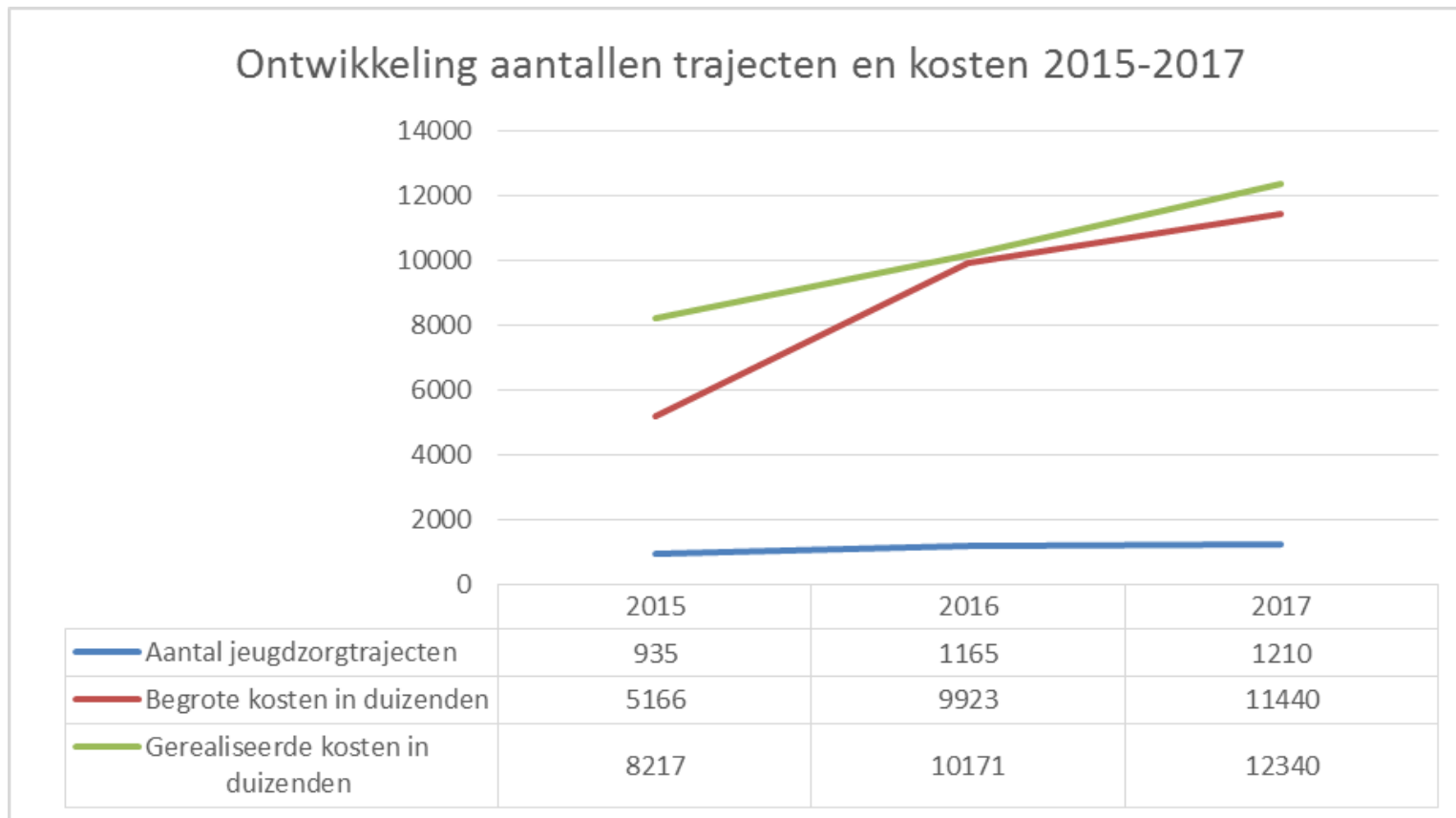
- “Nieuwe route” van sociaal team is duidelijk qua opzet, maar moet zich nog bewijzen. Hoop op kostenbesparing met deze herijking.

- Er wordt niet contractueel gestuurd op wacht- en doorlooptijden en effectiviteit;

H3 Uitvoering en effectiviteit 3/3

- Stijging uitgaven in relatie tot aantallen trajecten moeilijk te verklaren.

- Trendbreuk nog niet zichtbaar, overschrijdingen opgevangen door reserves, overschot Wmo en extra Rijksmiddelen, naar verwachting onhoudbare constructie om uitgavengroei te dekken.

H4 Informatiepositie van de raad

- De raad is betrokken geweest bij kaderstelling via o.a. werkgroep 3D;
- Na opheffing werkgroep 3D is raad meermaals geïnformeerd en bijgepraat. Echter niet op structurele momenten;
- Informatiepositie van de raad laat te wensen over. Raad heeft slechts op grote hoofdlijnen zicht op de kosten en gebruik. En heeft geen zicht op de effectiviteit;
- Het door het college gewenste totaaloverzicht van het sociaal domein vertroebelt het zicht op de doelmatigheid en het doelbereik van de jeugdzorg. Een analyse waarom de kosten stijgen heeft de raad niet ontvangen.

Conclusies 1/3

1. Stappen gezet in ontwikkeling jeugdzorg

RKC ziet positieve ontwikkelingen en stappen in de goede richting. Voorbeelden: herijking sociaal team, diverse pilots (oa. Nanny's) en het heroverwegen van het inkoopmodel.

De gemeente is er in geslaagd om de transitie vorm te geven. Het uitgangspunt 'niemand valt buiten de boot' is gerealiseerd.

Conclusies 2/3

De gemeente heeft onvoldoende informatiepositie en beheersmaatregelen om doeltreffend en doelmatig te sturen. De uitgaven stijgen fors.

- Uitgaven stijgen fors, terwijl het gebruik gelijk blijft. Onvoldoende zicht op effectiviteit van beheersmaatregelen. Er is een noodzaak tot het nemen van maatregelen;
- Toegang tot jeugdzorg heeft weinig beheersmaatregelen/prikkels om te sturen op doelmatigheid en doeltreffendheid. Nauwelijks grip bij gemeente op toegang via de huisarts (ondanks een pilotproject). Eigen toegang (gemeente, sociaal teams) is recent herijkt. Onduidelijk is of dit concrete effecten op doelmatigheid en doeltreffendheid heeft. Inzet op sociaal teams is deel van de oplossing. Evenveel jeugdigen krijgen hulp via de huisarts.
- Inkoopstrategie van gemeente kent weinig prikkels tot sturing op effectiviteit en kostenbeheersing. Wachtlijsten en wachttijden worden wel besproken, maar er zijn geen concrete afspraken.
- Kans op een goede informatiepositie worden gemist. B.v. monitoren van gebruik, kosten en effectiviteit van ingezette hulp.

Conclusies 3/3

De gemeenteraad heeft onvoldoende handvatten en informatie voor sturing op de jeugdzorg.

- Raad was betrokken bij totstandkoming kaders en doelstellingen. De door de raad vastgestelde kaders en doelstellingen zijn niet concreet genoeg en daardoor te weinig sturend op doeltreffendheid en doelmatigheid.
- De raad heeft meermaals gevraagd om kwantitatieve gegevens, maar kreeg deze niet. Dat is zowel het college als de raad aan te rekenen. De raad accepteerde steeds dat de gevraagde nulmeting niet kwam.
- De informatie die de raad nu krijgt is gebaseerd op de eerder vastgestelde te beperkte informatiepositie van de gemeente (zie conclusie 2) en niet adequaat om te sturen op doeltreffendheid en doelmatigheid.

Aanbevelingen aan het college

Verbetering informatiepositie en beheersmaatregelen

1. Ontwikkel concrete instrumenten en maatregelen.
  - a. Afspraken met jeugdzorgaanbieders (o.a. wachttijden, wachtlijsten);
  - b. Rapporteren over effectiviteit ondersteuning;
  - c. Vertaal a en b tot inkoopafspraken bij alle nieuwe contracten.

2. Beheers de kosten door de organisatie van de jeugdzorg aan te passen. Richt u op:
  - a. Inkoop
  - b. Toegang tot de jeugdzorg
  - c. Onderbouw (kwantitatief) op welke manier dit tot kostenbesparing leidt.

Aanbevelingen aan de raad

Verbeter de sturingsmogelijkheden van de raad

3. Eis kwantitatief zicht op het doelbereik en de effecten van jeugdhulp (meerjarig, kwantitatief en met duiding)
  - a. Dit vraagt een betere inrichting van de informatiehuishouding
  - b. Zorg voor trendinformatie via een nulmeting van de jeugdzorg die per kwartaal wordt aangevuld. Uitspraken over de effectiviteit van de doelmatigheid wordt dan mogelijk.
4. Bespreek elk kwartaal de cijfers over de jeugdzorg, vraag het college om maatregelen die het doelbereik vergroten.
5. Herijk de doelstellingen en voorzie deze van passende indicatoren. Pas die ook toe in de nulmeting.

Bestuurlijke reactie

1. Het onderzoek past bij de brede zoektocht naar doelmatige jeugdhulp;
2. De doelen van het deelplan jeugd zijn onvoldoende concreet en behoeven uitwerking;
3. Het verkrijgen van adequate sturingsinformatie is een onderwerp dat hoog op de agenda staat.